

„EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 4 uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četr let 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilu političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

XIV. glavna skupščina

„Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“ v Trstu.

Glavno zborovanje.

Glavno zborovanje se je pričelo proti deseti uri.

Predsednik Luka Jelenc je otvoril razpravo z daljšim govorom, v katerem je najprej pozdravil tovariše, došle od bistro Save, šumeče Drave, zelene Soče, iz-pod Triglava in Učke. To je izreden slučaj, da se je toliko učiteljev podalo na toli dolgo pot. In je danes tak izreden slučaj: to je učiteljski parlament, na katerem izjavljajo svoje težnje, zahteve, katere naj čujejo vsi, prijatelji in nasprotniki in oblasti. Delovanje učiteljev je posvečeno napredku naroda, a le inteligentno učiteljstvo more se povspeti na stopinjo popolnosti. Zato pa njihove zahteve po viši izobrazbi ne utihnejo — a do take izobrazbe bo moglo prihajati le tedaj, če bo primerno plačano. Učiteljstvo se je že mnogo borilo za svoje pravice, a ono ne bi moglo vstrajati v tej borbi, ako ne bi vedelo, da se bori za pravično stvar.

Tu se je govornik jako ostro izrazil proti slovenski socialni demokraciji. Ta da je izgubila vse simpatije učiteljstva, ker po njenem mnenju bi bili slovenski učitelji najpoglednejši značaj! Boj učiteljstva — je izvajal govornik dalje — je opravičen, ali ta boj za svobodno šolo da je tem težavnej, ker so se nekateri lastni tovariši tako spozabili, da so šli med neprijatelje slovenskih učiteljev.

Potem se je govornik obrnil proti klerikalni stranki na Kranjskem in je izlasti zavračal očitjanje, da bi bil on spreminil svoje mnenje o škofu. Škof ljubljanski da je svojedobno zatrdil neki deputaciji, da bo z vso avtoriteto deloval za slogo. Takrat da je on — govornik — res zaklical: Bog blagoslovi prizadevanja vladike! Če pa ni prišlo tako, niso krivi učitelji.

Sledajoč je predsednik zahvalil tudi navzoče skupščinarje, naj zakličejo trikratni slava vladarju. Temu pozivu so se učitelji glasno odzvali.

Na to se je oglasil za besedo gospod Štefan Ferluga, ki je izvajal nekako tako: Tu so tužne razmere in niso vsaj sprejemali veseli zvoki glasbe. Ali prišla so vam nasproti naša srca. Nismo vam potresali cvetk, niso vam zorna dekleta pripenjala šopkov. Ali na naši srčni gredici vam je vsklila dehteča cvetka — kolegijalne ljubavi naše. Utrgajte jo! (Viharen aplavz.) In ponosite seboj spomin, da ste bili bratje med brati! Srčno pozdravljeni torej, kolikor vas je

prišlo od vseh strani. Vsem vam ključem: na zdar!

Predsednik je naznanil na to, da je češko-slovenski spolek v Pragi tudi letos naklonil zavezi 160 kron za dva mladeniška spisa.

G. Luzner je predlagal, naj skupščina izreče zahvalo spolku. (Sprejeto.)

Tajnik Šega je prečital dnevni red glavnemu zborovanju, kakor ga je določila delegacija.

Prvi poročevalec je bil gosp. nadučitelj Strmšek o točki »Naša organizacija in nje namen«.

Govornik ni predložil nikake resolucije. (Poročila se vsa priobčijo v strokovnih listih.)

Naznanilo predsednikovo, da sta ravnokar dospela častna člena dr. Tavčar in Ivan Hribar, so zborovalci pozdravili burnimi »živio«-klici.

Potem je predsednik otvoril debato o Strmškovem referatu.

Nadučitelj Bajt je nasvetoval, naj bi se zasnovala velika slovanska skupina iz dežel, zastopanih v državnem zboru. Vodstvo naj bi prevzeli Čehi.

Poročevalec je odgovarjal, da take zveze se ne ustanovljajo po deželah, ampak po narodnostnih skupinah. Splošne avstrijske zaveze ni možno ustanoviti, ker je narodno vprašanje vmes. Povdarjal je tudi, da je sedanja organizacija slovenskih učiteljev le delo nekaterih ljudi, ker ni še prave zavesti. Tudi pravega poguma še ni. Ko se nikdo nas ne bo bal več nastopiti, potem bomo močni in iskali nas bodo tudi močni zavezniki. Tedaj bo možna splošno-avstrijska učiteljska zaveza.

G. učitelj Engelbert Gangl je poročal o točki »Naše stališče« in je nasvetoval nastopne resolucije:

1. Napredno učiteljstvo naj deluje z vsemi pripustnimi sredstvi proti razširjanju klerikalnega, ugledu šolstva in učiteljstva škodljivega časopisja ter si naj prizadeva, da se širi med ljudstvom o šoli in učiteljstvu prijazno piščoče časopisje.

2. Vodstvo »Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev« naj stopi iznova v zvezo z ostalimi avstrijskimi učiteljskimi zvezami glede korakov, ki jih je storiti vsemu avstrijskemu učiteljstvu skupno v dosegu končne pravične ureditve učiteljskih službenih prejemkov, katerim bodi v merilo § 55. zakona z dne 14. maja 1869. drž. zak. št. 62, oziroma XI, X. in IX. plačilni razred državnih uradnikov.

3. Upravni odbor »Zaveze avstr. jugo-

rega je izdeloval Branimir iz žita, koruze in krompirja. Tovarna alkohola v Jasenu je bila edina v vsej velikej županiji in urejena na veliko. Največ Jasenskega proizvoda izvažali so v sosedno Bosno in v podunavske države. Spretni Branimirovi agenti so stvorili v teh deželah trajne zveze z solidnimi trgovskimi hišami in Branimir je komaj premagoval velike naročbe iz teh krajev. Imel se je zahvaliti dobroti svojega produkta, s katerimi se niso mogli meriti slični proizvodi iz Ogrskega. Razun velikega prihoda od prodaje alkohola je imel Branimir od svoje jasenske tovarne tudi to drugo korist, da je branil svojo živino z odpadki, ki so navstajali na izdelovanju vinskega cveta; in tako je izrabljaj do kraja svoje kmetске pridelke.

Sledočih dni je pregledoval grof Slavomir volarno na izdelku »Klis«, tovarno za pokuhano sadje na pristani Poljana, kjer je bilo nepregledno aliv, ki jih je bil dal nasaditi še prejšnji lastnik imetja, in naposled paromlin na pristani »Melitin dvor«, kakor ga je dal prekrstiti po svoji poroki z Melito,

slovanskih učiteljskih društev, naj začne pretresati vprašanje o ustanovitvi hranilnega in posojilnega društva za avstrijsko jugoslovansko učiteljstvo ter naj o vseh njih študiranja tega vprašanja poroča pri prihodnji glavni skupščini.

Te resolucije so bile soglasno vsprejete. (Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 18. avgusta 1902.

Sprememba na namestništvu v Trstu. »Süddeutsche Presse« se bavi na prvem mestu s tem predmetom. Glasom tega vira je toliko kakor gotova stvar, da sedanji namestnik grof Goëss zapusti Trst, kakor bodoči mož pa da se v obče označa dvorni svetnik Simonelli. Članek v mariborskem listu povdarja, da je Slovenem, kadar prihajajo novi možje, v navado govoriti: »Počakajmo, po njihovih delih jih bomo sodili.« Ali dosedaj Slovenci niso imeli nobenkrat sreče s tem čakanjem!

Človek ne menja kože, ko je prišel na novo mesto. Zgrešeno bi bilo torej, ako bi se Jugoslovani v oči gled predstoječi spremembi na namestništvu v Trstu vedli pasivno in le kakor mirni opazovatelji. »Süddeutsche Presse« povdarja tudi kakor čuden pojav, da se od vladne, italijanske in nemške strani najraje govori o namestništvu v Trstu, ne pa o namestniku za Primorje. O imenovanju se računa navadno le s Trstom. Zato pa prihajajo v Trst kakor namestniki vedno le možje, ki hodijo z Italijani čez drn in strn.

Kulturna, gospodarska in narodna prizadevanja pretežno večine prebivalstva Primorja pa naletajo na namestništvu v Trstu le na gluha ušesa. Po mačehevski se postopa s štajerskimi Slovenci, ali — tako vsklika rečeni list — kar se dogaja v Primorju, to presega že vse meje! V Primorju so prave gališke razmere. Kar so v Galiciji od vlade varovani šlahčiči in Židje, to so v Primorju krščanski in židovski Italijani, tudi varovani od vlade!

Jugoslovani imajo pravico zahtevati, da se o imenovanju namestnika v Trstu v prvi vrsti jemlje ozir na slovansko večino Primorja. — Topa se ne zgodi, ako dvorni svetnik Simonelli pride v Trst. On utegne biti izvrsten upraven uradnik, ali Italijan je s srcem in krvo. V posebno kvalifikacijo mu hočejo šteti, da umeje tudi hrvatski. To more zavajati le političke otroke.

a se je prej imenoval »Marienhof«, po imenu soproge svojega prvega lastnika. Na vseh teh izletih sti sodelovali obe mladi gospe. Branimir je namreč želel, da njegova soproga spozna vse imetje, a Alice je zopet sama želela, da vidi vse to, ker je ob svojem možu, ki je bil z dušo in telesom gospodar, dobila že mnogo smisla za gospodarstvo.

Ona se je divila Rudnici, kako se popolnoma razume v vsakej tudi najmanjši stvari svojega ogromnega gospodarstva, kako jaseen pogled ima v vse detajle, kako njegov duh vse vodi, oživlja in krepi. Ona ga je poznala prej kakor finančnika, ki je imponiral vsakomur imetjem, svojo rutino v bančnih poslih in solidnostjo, sedaj pa ga je spoznala z nove strani, kakor ni pričakovala in sedaj je njegova cena še bolj rastla v očeh grofice Alice.

Nekega popoldne, ko so obiskali Melitin dvor, sta se sprehajali Alice in Melita po dvorskem parku, naposled sti seli pod velikansko platano, katero je bil vadil še praded zadnjega grofovskega lastnika orlovske graj-

Saj namestnik mora znati jezik večine prebivalstva. O tem se vendar ne treba razgovarjati dalje. Z dvornim svetnikom Simonellijem ne bise nič spremlenil zistem v Primorju. Slovani bodo tudi nadalje tlačeni. »Süddeutsche Presse« zaključuje: Zato moramo mi Jugoslovani že sedaj solidarno protestirati proti imenovanju italijanskega dvornega svetnika Simonellija za namestnika v Primorju. Mi zahtevamo na to mesto Slovana, ki bo imel srce in zmisel za slovansko večino in ki bo pravičen tudi italijanski manjšini!

Shod nemško-avstrijske socialne demokracije. Danes smo v nenavadnem položaju, da se moremo pridružiti mnenju socialne demokracije. Na shodu nemško-avstrijske socialne demokracije v Oustih na Češkem je poročal v soboto dr. Ellenbogen o avstrijsko-ogrski nagodbi in je izrekel o tem resnično sentenco, da si je Ogrska z nagodbo pridobila nadvladje v monarhiji. Delegacije da so v zasmeh političnim pojmom. Ogrska ima vnanjo politiko v svoji oblasti. Ob enem pa je Ogrska edini izgled v gospodarskem svetu, ki ob enem uživa vse dobrote varstvene carine in vse dobrote svobodne trgovine. Stvar ministerskega predsednika dra. Koerberja je, da pokaže pogum navzgoraj in varuje skupnost interesov ljudstva v Avstriji.

Poleg tega pametnega imamo pa sporočiti tudi nekaj družega prav značilnega, o čemer bi želeli, da si je zabeležijo tudi slovenski socialni demokratje. Lokalna organizacija na Dunaju je namreč stavila predlog, naj se načelstvo stranke pooblasti, da ne skliče nemškega strankarskega shoda, ako ne govore važni razlogi za sklicanje. Temu predlogu se je najhuje uprl socialistični poslanec Pernerstorfer in je prav temeljito po neinternacionalno opravičil svoj odpor. Postavil se je na nemško nacionalno stališče. Ako bi se ne sklicevali nemški shodi — je menil — bi zgubila na pomenu nemška stranka. Ker so se narodi samostojno organizirali, ne gre, da bi se nemška organizacija zapostavljala. Ne pozabite, da je nemška stranka najstarejša in najmočnejša socialnodemokratska stranka v Avstriji in da si ne smemo pustiti tlačiti stališča, ki smo si je pridobili z dvajsetletno zgodovino. Ali Nemeec je vsikdar — je vskliknil Pernerstorfer — pripravljen, da zapostavlja svoj narodni interes, ako drugi zahtevajo to. Njemu se ne vidi ne častno ne razveseljivo, da se je stavil rečeni predlog in je uverjen, da bo ta predlog odklonjen.

To je menda vendar najčistejše naci-

ščine. Deblo platane je imelo širok obseg, da bi ga komaj štirje odrasli moški mogli objeti, a veje debela so segale v širino nad petnajst metrov. Tu so bili ob velikem deblu nameščeni udobni naslonjači in mizice iz trstike ter istotako mali stoli, katere se je moglo z največjo lakkoto prenašati z enega mesta na drugo. Okoli platane, okoli in okoli, so bili krogi in elipse za rano cvetje, a sedaj so ravno evede potočnice, ki so po vsej okolici širile svoj mili, preugodni duh. Bolj daleč od tega mesta proti potoku se je rumenil obronek krasnih trobentic, kakor da bi zlata pena silila iz zemlje.

Solnce je ravno zahajalo in prodiralo s svojimi trakovi do mesta, kjer sti sedeli dve mladi gospe. Solnčna gorkota jima je prijala, kajti — da si je tega leta spomlad prišla ranejšje — so bili jutra in večeri vendar še precej hladni. Spodaj pod njima se je širila nepregledna orlovska ravnina, vsa obdelana kakor kak vrt. Tu je bilo namreč največ zemljišča, kar ga je spadalo k orlovskemu vlastelinstvu. (Pride še.)

PODLISTEK.

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomić; prevedel Radl.

Drugi del.

I.

Tako sta ostala v Orlovu pri Branimiru samo grof Slavomir in Alice. Ta mali krog je bil intimen in nihče ni čutil potrebe, da bi drugoval z drugimi. Grofa Slavomira, ki je bil izvrsten in napreden gospodar, je zanimala uredba velikega orlovskega gospodarstva z njegovimi deli in pristavami, v katere je Rudnici razdelil svoje gospodarstvo, ki je brez gozdov obsežalo blizu štiridesettisoč katastralnih oralov. Okoli samega dvora je imel v enem kompleksu šesttisoč oralov njiv, livad in pašnikov. Tako ogromno gospodarstvo ni se dalo koristno uporabiti brez industrijalnih podjetij. To je uvidel tudi grof Slavomir, ko se je istega dne popoldne vozil z Branimirov v Jasen, kjer je bila tovarna alkohola, kate-

nalno stališče. In vendar je Pernerstorfer zastopnik socijalnih demokratov na Dunaju. Da pa so imeli tudi drugi ta občutek, priča dejstvo, da je eden govornikov očitaj Pernerstorferju preveliko narodno občutljivost. Nek drugi govornik, imenoma Brod, pa je rekel naravnost, da nemški delavci nikakor niso narodno indiferentni, ali oni da imajo to lepo navado, da niso vsikdar ponosni na to, da so Nemci. Pernerstorfer da je pokazal, da se še vedno ne more ločiti od prsi matere Germanije!!

Pogajanja med Dunajem in Budimpešto. Poluurno sporočilo o konferencah v Ištu slove: »Oba ministerska predsednika sta bila vsprejeta ob 11. uri predpoludne. Podala sta podrobno poročilo o stanju pogodbenih pogajanj, o čemer je prišel v razpravo ves skupni kompleks pogodbenih vprašanj, vštveši carinarski tarif. Za 22. t. m. je namerovana konferenca obeh ministerskih predsednikov v Budimpešti ali na Dunaju. Te konference se udeležijo tudi resortni ministri.«

Že iz tega suhega sporočila je posneti, da tudi v Ištu se ni doseglo sporazumljenja. Kajti kratkega sporočila še krajši zmisel je ta, da se bodo pogajanja nadaljevala. No, nemški listi govore kar naravnost, da je do sporazumljenja še dolga dolga pot. Jedini vspeh te konference v Ištu — pravi »Neue Freie Presse« — je ta, da so določili, da se bodo pogajanja nadaljevala! Tudi sporazumljenje, že doseženo gledé nekaterih točk, da razpade zopet v nič, ako se tudi gledé drugih točk ne doseže sporazumljenje. Kar se je danes privolilo, se utegne jutri zopet umakniti.

Sicer pa da sta oba ministerska predsednika postala osebno velika prijatelja. V Ištu sta skupno obedovala, skupno hodila na sprehode in v gledišču sta sedela v eni in isti loži. Avstrijski narod bi si seveda bolj želeli nekaj družega nego te skupne ministerske — zabave.

Srbi in Bolgari. Ministerski predsednik bolgarski, dr. Danev, pride v Bliograd. — Njegovim razgovorom s srbskimi državnikmi bo glasom poročil iz Belegrada — namen ta, da se bodo nadaljevala že v spomladi zapričeta prizadevanja za zboljšanje srbsko bolgarskih odnosov ter da se zapreči delovanja revolucionarnega odbora v Makedoniji. Takega zboljšanja si želijo obe strani že zato, ker žele tega tudi v Petrogradu, posebno še z ozirom na predstoječi obisk srbske kraljeve dvojice v Petrogradu.

Turki in Albanci. Čudni ljudje ti Albanci. Zahtevajo samostojnost, pripravljajo vstajo proti Turčiji, a istočasno zahtevajo od iste Turčije 20.000 pušk, da bodo napadali srbsko kraljestvo in črnogorsko kneževino. Kaj imati Srbija in Črnagora opraviti se samostojnostjo Albancev? Mesto da bi Albanci gojili prijateljstvo s sosjednimi samostojnimi balkanskimi državami, katere bi jim v slučaju vstanka lahko šle na roko, pa hočejo te dežele iz samega prirojenega jim divjega sovraštva do Slovanov napadati. Kakor pa smo sporočali že večkrat, Albanci sovražijo in napadajo celo tiste Slovane, ki se v Makedoniji borijo za rešitev iz turškega jarma, torej stremijo za istim ciljem, kakor Albanci. Iz vsega tega je razvidno, da so Albanci pokvarjeno in zavratno ljudstvo, katerim se ne more ničesar zaupati in ki ne zaslužijo nikakih simpatij.

Neki bogati Albanci Sali-Uka iz Prishtine je minolega ponedeljka v tamošnji mošeji izvršil krvno osveto s tem, da je ustrelil nekega svojega sovražnika. Jeden strel pa je po pomoti ustrelil nekega Turka. Sali-Uka je na to takoj potem pobegnil iz Prishtine na neko svoje posestvo v Piranah. Načelnik v Prishtini je odposlal v Pirane 60 orožnikov z nalogo, da ulove Sali-Uko. Ko so pa prišli orožniki do vasi, prišel jim je nasproti Sali-Ukov brat s tisoč oboroženimi Albanci, ter je pozval orožnike, naj se vrnajo v Prishtino, ker sicer bodo streljali nanje. Turki so na to zahtevali, da se odpošlje vojaštvo proti Albancem; ali v Carigradu niso tega dovolili. Turki so bili radi te propovedi še bolj razdraženi in so pognali vsa oblastva iz mesta. To je slednjič pomagalo in turška oblastva so dovolila, da se vojaštvo pošlje proti Piranam. Vojaki so oblegli vas in so streljali na njo s topovi, ko so pa došli v razrušeno vas, niso več našli tam Sali-Uko, ker je bil med tem pobegnil z mnogimi pristaji v gorovje. Znamenito je to, da je bil Sali-Uka pred leti radi nekega zločinstva

obsojen na smrt, a izvrstna turška oblastva so na to obsodbo — pozabila!

Tržaške vesti.

Rojstni dan cesarja Fraua Josipa.

Danes slavi naš vladar 72. svoj rojstni dan. Sinoči je bil tem povodom običajni spreved po mestu, toda letos ni bilo vojaške godbe. V sprevedu sti korakali obe veteranski družtvi z godbo. V pristanišću so bili Lloydovi parniki lepo razsvitljeni. Po ulicah je bilo mnogo radovednega občinstva.

Danes ob 9. uri je bila v katedrali slovesna služba božja, katere so se udeležili zastopniki državnih, civilnih, vojaških in konsularnih oblasti. Na nekaterih javnih poslopjih so razobešene zastave. — Nocoj bo slavnost v »Boschetto«, prirejena po družtvu »Austria«.

Židovska perfidnost. Je že zopet tukaj židovsko trobilo z lesnega trga, da nam na podlagi statistike srednjih šol ali na prav židovsko bresramen način dokazuje, da Italijani in nihče drugi tvorijo večino prebivalstva. Ne reče pa tega naravnost, ker ve, da bi se ves svet smejal taki tuditvi, marveč na prav židovsko-impertinenten način zavija besede tako, da mora vsakdo, ki ne pozna faktičnih narodnostnih razmer v naši deželi, na prvi mah m'šliti, da so Italijani na Primorskem res v veliki večini. Žid z lesnega trga je namreč izračunil, da je večina primorskih srednješolskih dijakov laška, ni pa povedal: zakaj je tako?!! Kaj se briga Žid za to, da imajo Italijani na Primorskem 7 laških srednjih šol, medtem, ko imajo Slovenci le 3 a četke jedne hrvaške srednje šole?!! Kaj se briga Žid za to, da živijo Italijani skoraj izključno po mestih, torej v neposredni bližini srednjih šol, med tem, ko živijo Slovanii večinoma po deželi in jim je tako močno otežavljeno pohajanje srednjih šol?!! Kaj se briga Žid za to, da je laško meščanstvo skoraj popolnoma izmzgalo in materialno uničilo slovenskega kmeta, da se isti le z veliko težavo za silo hrani, kamoli, bi mu ostajalo toliko, da bi mogel svoje otroke pošiljati v oddaljena mesta v srednje šole?!! Kaj briga Žida vse to?!! Njemu je glavna stvar, da tvorijo Italijani večino srednje-šolskih dijakov in — basta. Zakaj pa ne pregleda Žid na lesnem trgu jedenkrat statistike ljudskega šolstva?!

Tudi tukaj se nas sicer zatira, kolikor se le more, a vendar smo prepričani, da bi ljudsko-šolska statistika zadala Židu krepko pljusko po mastnih ustnicah, ako bi jo hotel izrabljati svoje namene.

Prisrčno odhodnico so priredili rojanski župljani minole sobote zvečer priljubljenu in spoštovanemu kapelanu Škabarju. Kaj več jutri.

Rojanske razmere. Kakor omenjamo na drugem mestu, so minole sobote rojanski župljanje priredili odhodnico g. kapelanu Škabarju. Poslovivši se od njega so zapeli pred stanom njegovim slovensko pesmico.

Radí tega meče današnji »Piccolo« okolo sebe z raznimi zasramovanji in — denunciacijami. Rojančanom, ki so došli danes v naše uredništvo, se zdi skoro izključeno v tem slučaju, da bi bil kakov Italijan pisal v »Piccolo«; oni so marveč uverjeni, da so stvar zanesli v »Piccolo« neki organi, ki so bili prav blizu, katerih poklice pa bi bil v zadnji vrsti ta: biti reporterji političnim listom!

Zato tako dolgo! Pred dobrim letom je neki Debevč Josip vložil prošajo na redarstveno oblast za potrdilo o 10 letnem bivanju v Trstu.

Čakal je in čakal — kakor rečeno — celo leto dni! Končno je vendar pričakal. Te dni je dobil na svojo slovensko prošajo rešitev: naslovljeno na ime Debevč in na — laškem jeziku!!

Tako se glasi sporočilo, ki smo je dobili v tem slučaju. Od druge strani, ki se mnogo zanima za te stvari, pa se nam zatrjuje, da redarstvena oblast dosledno izdaja laška potrdila tudi na slovenske prošnje.

»Polenčka iz Trsta«. Prejeli smo nastopni dopis: Članek, ki ga je priobčil te dni »Slovenski Narod« pod tem naslovom, me silí, da Vam pošiljam tu nekoliko odgovora.

Pred vsem se mora vsakomur, ki je prečital rečeni članek, usiljevati prepričanje, da je »Slov. Narod« že komaj čakal, da najde kakov povod, da po svoji stari — navadi napade »Edinost«. Bržkone mu je trajalo že nekoliko predolgo to čakanje na tako priliko.

Saj je bil napad v »Narodu« na Vaš list to pot res prav iz trte zvit ali za lase privlečen.

Ponatisenje članka iz »Novice« — torej iz lista, katerega urejuje, če že ne glavni urednik, gotovo pa glavni sodruđnik istega »Slov. Naroda« — je bil pač, po mojem mnenju, slabo izbran povod za napad »Naroda« na »Edinost«. Saj »Edinost« ni storila družega, nego da je — kakor rečeno — enostavno reproducirala, kar so pisale »Novice« pod odgovornostjo in pokroviteljstvom urednika »Slov. Naroda«!

Sploh pa članek v »Novicah« ni bil naprjen proti narodno-napredni stranki (saj nam je garancija za to ime urednika »Slov. Naroda«!), ampak le proti obliki in načinu našega domačega boja na obeh straneh! Mari ni »Edinost« že često nastopila proti »Slovenčevci« stranki in je često »Slov. Narod« konstatiral to in — s slastjo.

Načelo, da mi nismo ne liberalni ne klerikalni — katero načelo si je prisvojila sedaj tudi velika večina akademične mladine —, je načelo, katerega se nam ne treba sramovati, katero zastopamo in je bomo zastopali vedno in dosledno proti liberalni in proti klerikalni stranki. Mi smo izjavili že javno in izjavljamo o vsaki priliki, da ne moremo soglašati ni z liberalno stranko na Kranjskem in izistoto tudi ne s tisto politično strujo, katero se običajno označa kakor »klerikalno«.

V tožbi, katero omenja »Slov. Narod«, ni torej »Edinost« prav čisto nič ogrnila družega plašča, ako govori o kakem »konkurenčnem listu s klerikalno tendencijo« (ne pa, kakor se je pottikalo: klerikalnem konkurenčnem listu!) Plašč je marveč vedno isti: boj proti liberalizmu in klerikalizmu v obliki, kakor sta se razvila na Kranjskem na škodo in v pogubo vseh slovenskih in posebno obmejnih pokrajin. Fakt. da navstaja ta škoda, nam daje pravico, da se tu pa tam umešavamo v to borbo, kadar ista zasekava v obstanek našega naroda.

S tem, da je »Edinost« v izvestni tožbi omenila, da je neki list ustanovljen s »klerikalno tendencijo«, je konstatirala le, da je ta tendencija škodljiva naši politiki v Trstu! S tem pa še ni nikakor rečeno, da smo si »ogrnilo liberalen plašč«. Tega mi tudi ne potrebujemo, ker imamo svoj plašč — neodvisnosti nasproti eni in drugi stranki na Kranjskem.

Najodločneje moramo tudi reagirati na trditev v »Slov. Narodu«, da »Edinost« nima ne časa ne prostora za tržaške stvari. Ta trditev je vendar malec pre . . . drzna! Saj je vendar resnica — o kateri pričša sleherni številka tega lista — ta, da se »Edinost« peča v prvi vrsti s tržaškimi in za tem istrskimi razmerami, in tudi takimi, ki se mnogim zdé neznačne, ki pa so v resnici važne. In če se ne motimo, smo morali že ravno od strani »Slov. Naroda« čuti očitjanje, da smo nekako smešni, ker se toliko razvneumljemo tudi za »malenkosti«. Seveda tiči v teh »malenkostih« za nas princip. Mi sodimo zato, da so tudi »malenkosti« zeló važne in zato jim posvečamo toliko pažnje, da se naš list mnogokateremu zdi celó prelokalen! Seveda ni smeti smatrati za take »tržaške razmere« — za katere bi se morali posebno zanimati tudi mi: — izvestnih afer, ki brigajo v prvi vrsti le Italijane same in bi naša stranka, ako bi stavila svoje prste vmes, utegnila doživeti osmešenje in fiasco. Na take zadeve misli očevdno »Slov. Narod« — in zato ne moremo uvaževati njegovega nasveta. Mi tržaški Slovinci naj bi se utikali v take notranje zadeve tržaških Italijanov (in če se o tem blamiramo, to menda nič ne de po mnenju »Slov. Naroda«), ob enem pa sam prepoveduje isti »Slovenski Narod«, naj se ne utikamo v razmere slovenske, tudi če nam naše prepričanje pravi, da naš narod drvi v pogubo!

Ni res, da se »Edinost« nepoklicana umešava v strankarske boje na Kranjskem, kakor tudi ni res da se umešava vedno; res je pa, da se umešava — preredko! Videti je pa, da je »Slov. Narod« že nekako trpel na tem, da mu »Edinost« par mesecev sem ni dala nikakega poveda za napadanje radi namíljenege vednega umešavanja. Saj drugače ne bi bil sedaj našel povoda za napade v dejstvu, da je »Edinost« enostavno reproducirala nekaj, kar so pisale »Novice«, torej list, ki ga ureduje urednik »Naroda« samega.

Tudi gospoda dra. Rybáňa je napal rečeni članek v »Narodu«. No, dra. Rybáňa

ne bomo branili mi, ker vemo, da se zna sam, ako se mu zdi vredno.

Iz pred naših sodišč. Pred tukajšnjim okrajnim sodiščem stal je včeraj Benedikt Jurizza, rojen v Trstu in pristojen v Senožeče. Obdolžen je bil javnega nasilstva in žaljenja redarjev. Jurizza je bil že neštevilno-krat obsojen radi tatvine, javnega nasilstva in drugih zločinov. Na včerajšnji razpravi pa ga je sodnik g. Suppancig rešil obtožbe na podlagi zdravniškega sričevala zdravnikov dr. Xydiasa in dra. Veronesa, ki sta izjavila, da Jurizza ni pri čistej pameti. Zastopnik državnega pravdníštva dr. Marinaz pa je proti tej razsodbi uložil utok.

Občeslovska umetniška in obrtna razstava v Peterburgu. V soboto se je mudil v Ljubljani prof. V. N. Korabljev kakor odposlanik ruskega odbora za prireditve občeslovske umetniške in obrtne razstave v Peterburgu. Oglasil se je pri odboru slovenskega umetniškega društva ter v pisarni obrtne in trgovske zbornice. Zvečer je odpotoval v Prago.

Za žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija se ie nabralo o poroki g. Rudolfa in gospe Justine Kovačič roj. Trobec pri sv. Ivanu 16 K.

Dražbe premičnin. V torek, dne 19. avg. ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Canale 5, oprema v zalogi in manifakturno blago; ulica Carintia 17, oprema v zalogi; ulica Istituto 20, hišna oprava; ulica Torrente 26, kopelj (douche) in steklena omara; ulica Solitario 27, hišna oprava; ulica Alessandro volta 7, podobe; ulica San Maurizio 5, sveder; ulica della Legna 4, umivalnik; ulica del Trionfo 1, mizarske klopi; ulica Fontanone 10, hišna oprava; ul. Giulia 62, hišna oprava; ulica Belvedere 12, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplota ob 7. uri zjutraj 22.5° ob 2. uri popoldne 27.9° C.° — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 760.0 — Danes plima ob 7.33 predp. in ob 5.36 pop. oseka ob 0.55 predpoludne in ob 0.15 popoldne.

Društvene vesti.

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metodija v Rojanu priredi, kakor že objavljeno, svojo veselico dne 31. avgusta v Barkovljah. Vse one gospe in gospodje, ki želijo kaj darovati za »kolo sreče«, naprošeni so, da blagovolijo darove poslati v »Slovensko čitalnico« v Trstu, ali pa direktno v otroški vrt v Rojan.

Vesti iz ostale Primorske.

× V Gorici je umrl v petek slovenski odvetnik in bivši dež. poslanec dr. Nikolaj Tonkli, brat bivšega deželnega in državnege poslanca dr. Josipa vitezja Tonklija.

× Še enkrat o gospodarskem javnem shodu v Nabrežini! — (Dalje.) — Zdi se mi, da so si tuji klesarski delavci v zvezi z nekaterimi domačimi ravno Nabrežino izbrali, kjer naj se uniči klesarska obrt. In res je opažati, da se v isti meri, kakor tu peša ta obrt, ista dviga v Furlaniji. Naj le govore, da tiste 4 furlanske delavnice ne morejo škodovati tukajšnji obrti! Resnica je pa le, da se je pred par leti izdelovalo v Furlaniji le za kakih 50 tisoč gld., sedaj se izdeluje že za trikrat več vrednost! In to iz tukajšnjega kamena!

Komu se je torej odtegnilo to delo? In v Furlaniji delajo za eno krono ceneje, nego tukaj! Slovenski delavci, le pomislite! Koje bil prišel nekdo v Furlanijo nagovarjat jih stavki — veste, kaj so storili Furlanci! Zapodili so ga, ker tam nočejo, da bi se jim obrt uničevala vsled konkurence in bi morali potem s »punkeljem« po svetu, kakor se je na shodu svetovalo vam, slovenski delavci! To je lahko reči, ali težje storiti. Kedor je sam, morda to že lahko stori. Ali kedor ima družino! Mari naj poveže v »punkelje« tudi ženo in otročiče in jih vlačí okrog po svetu, dokler ni dobil kje dela morda zopet le za par tednov, in potem zopet dalje z ženo in otročiči v »punkeljku«?!

Vsem vam je znano, da je pred par leti res kakih pet Nabrežincev šlo s »punkeljkom« po svetu. Pa kako se jim je godilo? Le vprašajte jih! Ni dolgo trajalo in prišli so zopet domov — brez »punkeljčka«! Da, nekaterim so morali še celo denar od tukaj poslati, da so sploh mogli priti domov! In

zdi se mi, da ravno tisti domačini, ki so poskusili to, so sedaj nekaki kolovodje! Slovenski delavci, le pomislite!

Pa še nekaj bi se utegnilo pripetiti. To namreč, da bi na vaše mesto prišli — drugi! Le poglejte zadnji štrajk kavarnarskih uslužbencev v Trstu! Komaj so ti začeli štrajkati, že so mnogokateremu njih zaseli mesto »mednarodni kompaniji«! Le pomislite!

Na shodu v Nabrežini so bili delavci slikani od njihove strani kakor največi reveži, razcapanci, umazanci, ki ne posedujejo drugega nego žuljave roke, prazen želodec in — puf! Nasprotno pa: gospodarji si zidajo lepa stanovanja in se zibljejo v bogastvu. Oglejmo si, koliko je resnice na tej trditvi. Res je: nekaterim gospodarjem se dobro godi! Zidajo si lepa poslopja in ne trpijo pomanjkanja. Res pa je tudi to, da je marsikateri, ki komaj živi. Na drugi strani pa je res, da je med delavci velikih revežev, a zopet ni res, da so vsi Nabrežinski delavci največi reveži in razcapanci, kajti vsem vam je znano, da si je tudi več delavcev z zaslužkom svojih rok sezidalo tukaj v zadnjem času lepo in snažno hišico.

Da, celo tujih, tu sem priseljenih delavcev je, ki so si toliko prihranili, da so si postavili lastno hišico. — Da so delavci med delom umazani, je res. A to ne more biti drugače in ni nobena sramota. O nedelavnih pa so vendar snažno in lepo oblečeni, kar le veseli vsakogar!

Trditve, da so delavci tu popolnoma izstradani, je — da ne rečemo drugega — grdo pretirana. Narobe: več ali manje si tudi oni morejo privoščati užitka in veselja, katerega pa jim vsakdo prav iz sreča privoščja. Nikdo jim ne sponaša tega; le konstatirati sem hotel, da niso vsi delavci v Nabrežini taki, kakor so bili naslikani na shodu. Delavci, le pomislite sami! — Res je pa tudi, da je med delavci mnogo revežev, a med temi je zopet takih, ki so morda nekoliko tudi sami krivi na svojem tužnem položaju. (Zvršetak pride.)

× Iz Kanala nam poročajo: Priprave za proslavo 35-letnice narodne čitalnice v Kanalu se pridno vrše. Slavnost se bo vršila jako sijajno, in bo gotovo daleč presejala okvir navedenih veselje po deželi. Razne točke vsporeda bodo polnile ves slavnostni dan.

Predpoludnem se odide čitalnična častita trobojnica z raznimi trakovi. Nato počastimo umrle čitalnične ude skupnim pohodom na pokopališče, z ovesenjanjem gomile prezasluženega slavčeka Josipa Kocijančiča in s proslavo delovanja pokojnih udov za blagor in prosveto naroda. Na to bo vsprejemanje došlih društev in gostov. Opoludne banket.

Ves popoldne in večer se bo udeležencem nudilo mnogo zabave. Vsega, seveda, za sedaj še ne moramo in tudi ne smemo javnosti povedati.

Udeležbo je naznanilo več vnanjih društev. Druga narodna društva prosimo, da se pozivu narodne čitalnice v Kanalu čim hitro mogoče odzovejo.

Naj povemo na tem mestu, da nam je več »Sokolov« obljubilo, da istega dne prihite v Kanal, in bo narod imel tu priliko občudovati njihovo izurjenost v telovadbi. To bo prvi sokolski nastop v Soški dolini.

Prijavila so se dosedaj sledeča društva:

1. »Pevsko in glasbeno društvo« v Gorici, 2. »Goriški Sokol«, 3. pevsko društvo »Velesila« v Šklednju, 4. »Solkanska Čitalnica« in »Sokol«, 5. »Iderski Sokol« (Kranjsko), 6. Tamburaški zbor Podgora, 7. Bralno in pevsko društvo »Orel« Ročinj.

Na slavlju bo svirala Mavhinjska godba. Natančni vporod se objavi pozneje.

V nadi, da se še druga društva oglase kliče jim: Na svidenje!

ODBOR

narodne čitalnice v Kanalu.

× V Opatiji je bilo od 1. septembra 1901 pa do vstega 13. avgusta 1902 17282 oseb. Od 7. avgusta 1902 pa do vstetega 13. avgusta 1902 je prirastlo 573 oseb. — Dne 13. avgusta je bilo navzočih 2013 oseb.

* Laški delavci napadli orožnike. Iz Podbrda pišejo »Slovenec«: V soboto dne 9. t. m. je bilo izplačilo delavcev pri železnici, v nedeljo zvečer pa kraval. Tolpa pristnih Lahov je napadla patroljo dveh orožnikov s kamenjem. Orožniki so 4 napačalec uklenili ponedeljek in torej so ujeli še po enega, drugi so pa pete odnesli. Vsi so bili Kalabrezi. Slovenec je vesel, zavriška in poje, a

Lah je za vse sposoben. Slovenci, ogibajte se jih po gostilnah!

Vesti iz Kranjske.

* Krvavo maščevanje ogoljufanega moža — morilca prijeli. V soboto sta pripeljala dva orožnika morilca svoje žene Frana Tončiča v idrijsko okr. sodnijo. Umoril jo je v onem trenutku, ko je pri njej zasačil zapeljivca. Napadel jo je z dletom ter zbežal, ne da bi bil vedel, da je žena mrtva. Potikal se je potem 4 dni po gozdu v črnovrški okolici, kjer se je preživljal od samih jagod. — Bil je ves sestradan in razcapan ter je pri sodniji zaslišan takoj pripoznal svoj zločin.

+ Strašna smrt se je dogodila te dni v Beli Pti na Gorenjskem. V tovarni za železno orodje se je razletel velikanski brus za sekire, s tako silo, da je bilo slišati pok na okolo. Brus je počil na dva kosa, ki sta zadela v zrak do stropa. En kos je zgrabil brusarja in ga zagnal v vis, da se je še pod stropom zavrtel v kolobaru, ter pal zopet doli — ves razmesarjen na glavi in spodnjih delih telesa. Zlomilo mu je obe nogi pod kolenom ter ga vsega zmečkalo. Prihitel je domači župnik, ki je ponesrečencu podelil sv. zakramente. Malo je upanja, da bi siromašni delavec še ostal pri življenju.

Vesti iz Štajerske.

— Samomor. Na poštni in brzojavni urad v Wegscheidu je prišel dne 13. t. m. nenadoma poštni komisar dr. Eekmüller, da si ogleda upravo. Ko je nadzorjuči uradnik želez neka pojasnila, se je poštna upraviteljica Steffi Woitseh oddaljila z besedami: »Za trenotek, gospod komisar«. Odšla je v svojo sobo. Takoj zatem je počil strel; ko so prihiteli v nje sobo, je bila gospica že mrtva. Preiskava pokaže, da-li je v blagajni kaj manjkalo in koliko!

— Zakaj je župan celjski odstopil? Javnosti so pripovedali, da je župan celjski, Stieger, odstopil radi bolezni. »Domovina« pa trdi, da je bolezen Stiegerjeva navstala iz strahu pred grozečim finančnim polomom avtonomnega mesta celjskega. Mestna občina je namreč v zadnje čase morala doprinesati velike denarne žrtve v ta namen, da se nemški značaj mesta celjskega še na dalje umetno vzdrži.

Razne vesti.

Proslava 40-letnice hrvatskega pevskega društva »Kolo« v Zagrebu. Že v četrtek zjutraj si je nadel Zagreb svečano obleko, da dostojno vsprejme drage goste, ki so prihajali od vseh strani hrvatske zemlje, iz srca Slovenije, Ljubljane, in iz Prage. Dohajajoče goste so Zagrebčani navdušeno in pristržno pozdravljali. V četrtek zvečer je bila zabava v »Zapadnem perivoju«, kjer je svirala domobranska godba in so bili napravljeni vsakovrstni paviljoni, v katerih so bile nastanjene kavarne, gostilne, sladničarne itd. — Povsod so se vile zastave in je bil ves perivoj krasno razsvetljen z električno lučjo. Dohajajoča pevska društva so bila burno pozdravljena, posebno pa ona iz Ljubljane, Bosne-Hercegovine in Dalmacije.

Še le po polnoči je zabava končala in ljudstvo je polagoma zapuščalo »Zapadni perivoj«.

V petek zjutraj so šla vsa društva v dolgem sprevedu iz sokolskih prostorov v stolno cerkev, kjer se je vršila slovesna služba božja. V sprevedu so bila tudi slovenska društva:

»Glasbena Matica«, pevsko društvo »Slavec« in pevsko društvo Ljubljana, vsa tri iz Ljubljane.

Svečano sv. mašo je opravil škof Pavel Gugler, pevsko društvo »Kolo« pa je krasno pelo Gounodovo mašo; solo-ulože sta pela operna peva Vulsković in Camarotta.

Po sv. maši je šel spreved pred umetniški paviljon, na trg Franje Josipa.

Po vseh ulicah in trgih, koder se je pomikal spreved, se je kar trlo ljudstva. — Na stopnicah umetniškega paviljona pričakoval je društva zagrebški župan, gosp. Moišinsky, predsednik »Kola«, g. Krešič in druga odlična gospoda. Zastavonoša, kakih 40 njih, to stopili naprej in se zastavami postavili v vrsto.

Najprej je družva pozdravil župan Mo-

šinsky in želel »Kolu«, naj še nadalje napreduje in se razvija na diko mile hrvatske domovine. Ljudstvo se je na ta govor odzvalo z gromovitimi klicji »Živla Hrvatska«. Potem je društva in občinstvo pozdravil predsednik »Kola«, g. Krešič, na kar se je v imenu gostov zahvalil g. prof. Švrljuga iz Oseka.

Zadnji pa je govoril g. Miler, ki je izročil »Kolu« srebrnavorjev venec, dar škofa Drohobeckega.

Na to je zapričelo venčanje zastav. — Društva so slednjič odšla v sprevedu v prostore »Sokola«, kjer so se razšla.

Okoli tretje ure popoldne pa je ljudstvo začelo odhajati v Maksimir, kjer se imela vršiti ljudska slavnost in koncert. — Zagrebčani ne pamtijo take gneče v Maksimiru, kakor je bila v petek. Pevska društva so pela na različnih mestih, na kar se je pozneje, pod vodstvom g. Falera, združilo kakih 1000 pevcev, ki so skupno zapeli veličastno Zajčjevo pesem »Zrianski-Frankopanko«. Ko so odpeli to pesem, razlegalo se je po vsem prostranem vrtu ploskanje in »Živio!«-klicji. Potem so združeni pevci zapeli še Hajdrihovo »Jadransko morje« in Vilharjevo »Slovenac i Hrvat«. Ko se je ta pesem končala, prirejale so se burne in pristrčne ovacije slovenskim gostom.

Sodi se, da je bilo v Maksimiru kakih 20.000 ljudi. Proti večeru podalo se je ljudstvo v »Zapadni perivoj«, kjer se je vršil koncert. Tam je bilo nekaj pesmi tuji 40 čeških pevcev iz Prage. Na slavnost je došel tudi krasen brzojaven pozdrav škofa Strosmayerja. Iz slovenskih krajev so došli sledeči brzojavni pozdravi:

Ljubljana: društvo Slavec, Maribor: »Čitalnica«, Trst: ljubljanski župan gospod Hribar, Trst: društvo »Kolo«, Trst: gospod Jelenc, predsednik učiteljske »Zaveze«.

30.000 kron znaša glavni dobiček »Olomuške razstavne loterije«. Opozarjamo naše cenjene čitatelje, da se bo vršilo srečkanje nepreklicno dne 25. septembra 1902. in da se v gotovini izplačajo vsi dobitki z 10% odbitkom.

Loterijske številke, izrebane dne 16. avgusta:

Dunaj	25	55	43	86	45
Gradec	38	34	25	18	6

Brzojavna poročila.

Rojstni dan cesarjev.

BUDIMPEŠTA 17. (B.) Vsi listi slave v navdušenih slavnostnih člankih jutrnji rojstni dan cesarjev. Izlasti navdušeno piše »Pester Lloyd«.

DUNAJ 18. (B) Iz vseh delov države prihajajo poročila o lepih slavnostih povodom cesarjevega rojstnega dne.

Zapiranje kongregacijskih šol v Franciji.

BREST 17. (B.) Senator DeloLeau, ki je podpredsednik generalnega sveta departementa Finistere je doposlal ministarskemu predsedniku Combesu pismo, v katerem protestuje proti najnoveji oficijelni noti, ki je sedanji odpor proti Combesovim dekretom označala kakor royalistiško gibanje.

QUIMPEZ 17. (B) Zapretje samostanske šole v Donarnenez je naletelo na trdovraten odpor kmečkega prebivalstva. Policijski komisar je grozil, da pusti barikado razpršiti z dinamitom. Na ključarja, ki je imel s silo odpreti vrata, so metali gorečo slamo. Vojaki so bili prisiljeni napraviti uredino v zid. Na to so šolske sestre zapustile šolo.

Papež Lev XIII.

RIM 18. (B) Povodom praznika sv. Joahima je držal papež »cerce«, na kateri je došlo 21 kardinalov, mnogo škotov, prelato in dostojanstvenikov papeževga dvora, kakor tudi zastopnikov katoliških društev. Papež, ki je popolnoma zdrav, so izročali slavnostne spise in cvetje.

Burski generali v Londonu.

LONDON 17. (B.) Prihod burskih generalov je dal povod za velikansko pojavo na kolodvoru. Ogromna množica je pozdravljala burske generale najprišrenejše. Devet je bil v veliki stiski med navdušeno množico in ga je moralo redarstvo osvoboditi.

Burski generali so se zahvaljevali snemanjem klobukov, niso pa hoteli držati nagovorov. Množica je sledila vozem, v katerih so se vozili v hotel. Tekom predpoludne so se podali generali v Cowes, da obiščejo kralja na njegovi jahti.

LONDON 18. (B.) Ko so burski generali došli na kraljevo jahto, jim je kralj

šel nasproti ter jim podal roko. Na to ste generale vsprejeli kraljica in princesa Viktorija.

Razkritje spomenika Viktorju Hugo.

BESANÇON 17. (B.) Povodom razkritja spomenika Viktorju Hugo je imel minister za trgovino Trouillot govor, v katerem je spominu Viktorja Hugo izražal poklonstvo vlade. Minister je izvajal, da je Viktor Hugo v duhovih vzbudil ljubezen do svobode in da je bil on jeden najmočnejih delavcev na snovanju sedanje republike. Njegova literarna in politična dela ostanejo nevenljiva.

Za lajšanje bede v Furlantji.

GRADIŠKA 18. (B.) Danes se je vršil tukaj sestanek 30 županov političkega okraja Gradiška ob posredovanju državnih in deželnih poslancev, da formulirajo predloge za lajšanje bede v okraju. Iz razgovorov je razvidno, da je škoda povzročena po toči in povodnji, jako velika. Zbor je sklenil predložiti vladi memorandum, da se takoj uvede pomožna akcija.

Zahvala.

Ravnokar minuli dnevi bili so za-me dnevi presenečenja. Nameraval sem obhajati svoj rojstni dan v naj-ožjem krogu svoje družine, tako tiho, kakor prejšnja leta.

Iznenada pa je preprečila ta namen časnikarska velesila.

Vendar mi je bilo v neprijetnosti presenečenja veliko zadoščenje v tem, da se je splošno pohvalno omenjalo moje delovanje.

Došlo mi je toliko pozdravov, da mi ni mogoče zahvaliti se vsakemu posebej.

Izrekam torej javno najsrčnejo zahvalo vsem, ki so se me spominjali.

Podgrad, 14. avgusta 1902.

Slavoj Jenko.

Tamburica se takoj prodaja. Naslov: ulica Bacchi št. 11, pri tleh.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odklovanih in svetovnoznanih to-
varn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
TRST
TOVARNA: Via Tosa, vogal
Via Limitana
ZALOGA: Piazza Resarte št. 2
(solsko poslopje)
in Via Riberga št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbor: tapetarij, srca in slik. Iz-
vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Gene brez konkurence.
ILUSTROVANI ČENIKI ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod
ali železnico FRANKO.

MATTON
GISSHÜBLER
naravnost
alkoholna klobas

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za naslednje: za večkratno insercijo pa se cena primerno znižja. Člasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 glđ. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št. 1.
priporoča slavnemu občinstvu svoje nepregorljive mrežice (rettine) „Meteor“ in vse druge priprave za plinovo luč „Auer.“

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ ki stišajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladničarna
svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vaprejava tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini Ponte della Fabbra št. 2, vogal ul. Torrente. Podružnica Ulica Poste nove št. 3. Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke priporoča posebno za binkošne praznike in birno; obleke za moške od glđ. 6.50 do 24, za dečke od glđ. 4.50 do 12, suknene jope v velikem izboru od glđ. 3 do 8, suknene hlače od glđ. 1.80 do 4, volnene goldinarjev 4.50 do 9. Velik izbor površnih sukenj v modernih barvah od glđ. 9 do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od glđ. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah od glđ. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleskina (zlojdeva koža) za delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu od glđ. 1.30 do 2.
Lastna posebnost: črtane močne srajce za delavce glđ. 1.20. Velika zaloga snovij za moške na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24. urah.

Anton Breščak v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica Veturini ima v zalogi v veliki zbirki pohištvo vseh slogov za vsak stan od najboljšega izdelka. V zalogi ima: podobe na platno in šipe, ogledala, žime, plastno, razne ispecarije itd. Daje tudi na obroke.

Mihael Zeppar v Trstu, ulica San Giovanni št. 12

ima zalogo lešij od majolike v velikem izboru, esma novost, bodisi glede risarjev ali barv. Snov sestaja od same stanovite zemlje. Izključna zaloga za Trst, Primorje in Dalmacijo slavnoznane in odlikovane tovarne za peči Bratov Schütz v Bianskem (Morava) ustanovljena 1848. Pri teh pečih se prihrani 50% na kurjavi. Lastna tovarna štedilnih peci iz železa ali udelanih z majoliko. Izvršitev po meri in nizkih cenah.

Glavni zastop za Trst, Kras, Gorisko, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju

I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).
Popolno vplačana glavnica 2,000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Sposobno zavarovanje otrok brez zdravniškega gleda, izplačavši v slučaju ženitve ali prehoda v vojske zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso št. 7. Telefon 469.

FERDO GUŠTINČIČ

klesarski mojster

TRST (via Giuliani II) — BARKOVLJE (zraven pokopališča)

Izvršuje vsakovrstna in najfinejša ornamentalna dela kakor n. pr.: oltarje, spomenike, kipe, poprsja. — Razna dela iz mramorja, cementa in gipsa, kakor tudi slike po fotografiji v vsakovrstnih formatih itd. itd. Več slik je na ogled v »Narodnem domu« v Barkovljah.

Lastni kamenolom v Petrovici (Repen).
Žage na motor.

Cene po pogodbi in jako nizke.

Priporočuje se slav. slovenskemu občinstvu za obile naročbe udani

Ferdo Guštinčič
klesarski mojster.

Na prodaj v Rojantu

lepa hišica z vrtom

10 minut oddaljena iz cerkve, lepa pozicija. Več se izve v upravnistvu lista »EDINOST«.

Srečkanje
nepreklicno
25. septembra 1902.

Glavni dobiček
kron **30.000** kron

Olmuške rastlavne srečke
po 1 krono

priporočajo:

Josip Bolaffio, Mandl & C.o. Mercurio
Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiffmann, Josip Zoldan v Trstu.

Vsi dobitki se od prodajalcev izplačajo z 10% odbitkom v gotovini.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljšje in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno poltirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejen a tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi: v mislu gesla: **Svoji k svojim!**

„VERITAS“

koncesijonirana pisarna za trgovske informacije

Centrala:

Squero nuovo 13, II. TRST Squero nuovo 13, II.

Telefon št. 845. Telefon št. 845.

Prospekti brezplačno in poštne prosti.

Zastopstvo v vseh mestih sveta.

Paglianovo mazilo (sirup)

za osveženje in čiščenje krvi

prof. Ernesta Pagliano

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano

je bilo predloženo zdravstvenem vodstvu min. za notranje posle, koje je dovolilo razprodajo. Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.

Dvor višjega sodišča v Lucca je izdal razsodbo po koji ima tvrdka Hieronima Pagliano izključno pravico postopati proti vsa komur, ki bi razpečaval ponarejanja, ter je ob jednem prisodil tvrdki vse sodne troške in odvetniške troške provzročene do leta 1897.

Naš sirup je ravno isti, kojega je izumil 1838. pok. naš stric prof. Hieronim Pagliano ter hranimo njegove izvorne recepte, s kojimi se je dokazala resnica. Vsi ti dokumenti ki so pisani z njegovo lastno roko, so bili predloženi pristojnemu sodišču.

Pozivljamo vsakogar, da prekliče; to zadošča v dokaz resnice, koje smo vedno trdili in razkrili brezvestne laži gotovih špekulantov. Zgotaj označene listine zamore si vsakdo ogledati. Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko. Tvrdka nima družie. Napolj 4, Calata S. Marco.

A. Thierryjeva balzama

natočite 50-60 kapljic v kozarec ter primešajte nekoliko vode čemur dosežete ne le lepe in čiste zobove, marveč jih tudi ohranite pred gnjilobo in morebitnih zobnih bolečin. — Pristno se zeleno varnostno znamko „nuna“ in na ko zinskem zamašku vtisnjeno tvrdko: Edino pristno. **Vdobjiva se v lekarnah.** Franko po pošti 12 malih ali 6 velikih steklenic 4 K.

Lekarnar Thierry (Adolf) Limited, lekarna pri angejtu varhu v Pregradi pri Rogatcu (Rohitsch-Sauerbrunn.)

Čuvajte se ponarejanj in pazite na zeleno znamko „nuna“, ki je registrovana v vseh naprednih državah.

Stanje hranilnih vlog:
15 milijonov K.

Rezervni zaklad:
okroglo 350.000 K

Mestna hranilnica ljubljanska

na mestnem trgu zračen rotovža

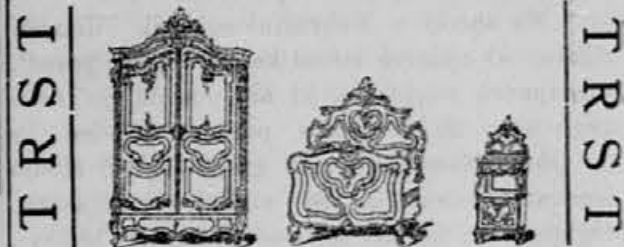
sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8 do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vse svoje davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Delarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice dobivajo se brezplačno.

TOVARNA POHIŠTVA IGNACIJ KRON

Dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

ulica Cassa di Risparmio
Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvorni narisi, načrti za sobe na zahtevanje brezplačno.

Tomsig Ludvik

v Gorici, ulica Morelli št. 30.

DELAVNICA

za pozlačevanje in dekoracije
Sprejema vse v to stroko spadajoče poprave, toliko za cerkve kolikor za zasebnike. Velika in izbrana zaloga latev za okvirje in drugih predmetov po zelo nizkih cenah.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega. — Najfineje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko.

„Andemo de Franz“

krčma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska . . . liter po 36 kr.
Črna istrska . . . „ 36 „
Istrski refošk . . . „ 48 „

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah

Družinam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: Ipavsko belo liter po 28 kr. črno istersko liter po 28 kr.

Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.

Odlikovana v Rimu se zlato kolajno in zaslužnim križcem. Odlikovana na Dunaju se zlato kolajno in častno diplomo.

Odlikovana tovarna za čopiče in ščetke

Ivan Angeli

ulica Canale 5

nasproti cerkve sv. Antona novega.

Etini specialist za izdelovanje zidarskih in slikarskih čopičev; lastna specializirana čopičev za barvanje s pokostjo.

Pleteni naslanjači francoskega sestava in nedosežne kakovosti.

Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvrstnega izdelka.

Čuvati se je dobro da se ne zamenja moja tvrdka s konkurenti jednakega imena.

Spoštovane slovenske gospodinje
Zahtevajte pri svojih trgovcih

NOVO

Ciril-Methodijevo
cikorijo.